

VSAKDANJA ZGODBA

Ala Peče

I

Moja gospodinja je imela polno stanovanje dragocenih starin in mednje je uvrstila tudi mene. Hišne prijateljice so z voščenim smehljajem hvalile moj obraz, da me je bilo sram moje mladosti. Bile so po večini stare, ovdovele ženske, ki niso nikoli ničesar delale in so ob meni ponovno zahrepenele po širokih krilih s čipkastimi spodnjicami. Oblačile so se v prevelike klobuke in v oguljene krznene plašče. Nohte so si barvale krvavordeče in po nekaj dneh, ko se je lak pričel luščiti, so bile njihove roke bedne, z zgubančeno kožo in z mehкими prstnimi blazinicami, ki so bile videti take, kot bi nikoli ničesar ne prijele in ne pogladile. Vsakikrat, če so se me dotaknile, sem vztrepetala od neznanega hlada in od misli na bodočnost in z odporom sem jim prepuščala svoja lica in se kolikor mogoče ljubeznivo nasmihala. Najbolj živahna in pretkana je bila med njimi Mimi, moja gospodinja. Gledala je majhno in živo, bila je debelušna in klepetava in mene je imela rada, ker sem jo preračunljivo povsod hvalila. Potrebovala je moje besede in loputanje z vrati, kot jaz njeno streho in varnost. Če sem študirala, mi je zakurila in tarnala nad umazanimi prsti, nato me je prosila, naj ji dam nekaj denarja, ki ga je vedno imela in si ga je iz neke čudne navade in navidezne ubožnosti izposojevala pri vseh ljudeh. Mene je štipendiral zakotni okraj pod hribi in nisem mogla prepričati Mimi, da mi oče ničesar ni zapustil in da se štipendije ne morem odreči.

Če sem bila zdoma, je šarila po mojih stvareh. Nekoč mi je zginilo pet sto dinarjev. Potožila sem ji, da sem jih menda izgubila; veliko-dušno je zamahnila z roko in mi jih vrnila. Od tedaj nisem več pazila nanjo, le z radovedno nestrpnostjo sem čakala novih presenečenj. Vzela je mojo kombinežo in mi nastavila drugo, boljšo. Nato je pripovedovala, da bi nikoli ne mogla obleči česa tujega, in videla sem znano obledelo modro barvo, ki je gledala izpod njene sive obleke. Vzela mi je nogavice in jih raztrgala, česala se je z mojim glavnikom in uporabljala mojo kremo. Nenadoma mi je prinesla nekaj komadov peciva in me povabila v kino in na večerjo. Predstavila mi je svojega nečaka Igorja in se pomenljivo nasmihala. Ko sem ji povedala, da me je po nekaj sprehodih vprašal, če hočem biti njegovo dekle, in sem prikimala, me je hlastno objela in njene roke so me spomnile Igorjevih

in prepričana sem bila, da jima zelo zelo ugajam, in bila sem ponosna nase.

Igor je bil velik in je hodil razen na univerzo še v službo. Poznal je vse rastline in živali, mi razlagal njih ustroj in način življenja. Po nekaj mesecih so pričeli praviti ljudje, da se imava rada, midva pa sva hodila v kino in razpravljala o naravi. Pripovedoval mi je, kako se seje solata in kako sadimo čebulo in če se mi je zdelo, da se je zmotil, ker še vsega tega nikoli sam ni počel, si ga nisem upala prekiniti.

Često sva sedela v kavarni. Nekega večera mi je rekel z očmi, ki so se zameglile od odobravanja:

»Edina ženska si, ki ne gledaš moških.«

Že sem hotela odvrniti, da sem čisto normalno dekle, ko sem zagledala gospoda in gospo, ki sta pravkar sedela k sosednji mizi.

»Ona ima premočne noge,« sem zašepetala.

»Tudi ti pogledaš vsakogar najprej po nogah?«

»Seveda. Važni so temelji, na katerih stavba stoji.«

Smejala sva se, čeprav ni bilo ne smešno in ne veselo. Toda mnogokrat se je dogajalo tako. Nenadoma sem si zaželela, da bi se moje roke dotaknil s svojo in bi bilo to spodobno, da bi se smejala glasno, sproščeno in z odprtimi usti brez Igorjevih pripomb: »Saj s tabo ni mogoče nikamor, povsod delaš človeku sramoto.« Pa je pričel brati avstrijske smešnice in kot vedno sem se delala, da jih ne razumem.

Zakonca nasproti naju sta ves čas molčala. Njuna obraza sta bila tako zdolgočasena in nema, da sem ju morala neprestano gledati. Rekla sem si, da se ne bom poročila. Nehote sta me spominjala dne, ko sta me prvič poljubili moški ustnici, tistega drgeta ob dotiku in toplih, prekipavajočih besed. Vedno sem mislila, da gredo ljudje samo po takih trenutkih pred oltar. Sploh pa sem si predstavljala zakon silno enolično in pusto, z večnim pospravljanjem, kuhanjem in pomivanjem, s pohodi v kino in z nočmi, ko te mož, ki je ves popoldan prespał, prebuja in objema. Zato sem govorila o porokah, kot govorimo o nesreči in smrti neznanih ljudi.

»Kako lepa je taka zakonska skladnost,« je mimogrede rekel Igor.

»Prosim!« sem nevoljno vzkliknila.

»Kaj?« Presenečen se je vzravnal. Sedaj sem bila že čisto mirna in ustnici sem zvila v nasmeh in oči ljubeznivo uprla vanj.

»Kaj ti je bilo?« je vprašal rahlo začuden.

»Ne vem. Mislila sem, da se motiš.«

»V čem naj bi se motil? Saj nisem nič rekel.«

»Ah, tisto skladnost mislim.«

»Seveda. Dobro se morata razumeti. Samo poglej, kako sta videti zadovoljna kljub molčanju.«

»Morda se motiš. Trpinčita se z dolgočasnostjo. Hvala lepa. Če bo tudi v mojem zakonu tako...«

»Nikar ne misli, da te bom poročil.«

»Nisem računala s tem, ker me nisi poprosil.«

»Ženske si vedno kaj domišljate.«

Bil je jezen in vedela sem, da bi se mu morala dobrikati, naj ne bo tako trdosrčen in naj mi vendarle obljubi zakon. Toda v bližini tistih dveh tujcev se niti šaliti nisem mogla.

»Misliš, da imata otroke?«

»Pusti me.« Presedel se je in se z igranim zanimanjem zatopil v branje.

»Saj nisem nič rekla. Ne bodi jezen.«

»Nisem. Kaj si vprašala?«

»Če imata otroke.«

»Ne vem. Najbrž ne, če sta v kavarni.«

Nekaj hvalevrednega je bilo v njegovih nazorih in vendar so bili tako smešni in hkrati prijetno kratkočasni, da sem ga morala vedno znova vzpodbujati k podobnim pogovorom.

»Zaspan sem. Bi ne šla domov?«

»Ni mi še do spanja.«

»Zakaj potem zehaš?«

Nisem zehala in skoraj jezno sem rekla:

»Pa pojdiva.«

Ujela sem gospodov ocenjujoči pogled, ki naju je spremljal do vrat in odvrtna mi je postala najina pot, ko bova šla z roko v roki, brez občutkov in se bova poslovila pri hišnih vratih s poljubom, kot se poslavljam pri odhodu vlaka. Odvratno je bilo, da mi bo monotono voščil lahko noč in pristavil, da se bova že še kaj videla. Prišel bo, ko se bom kopala, in bo užaljen, ko me bo moral čakati. Presenečenje, ki ga večno obljublja, bo prihranil za prihodnjič. Naenkrat nisem marala ne njega ne njegove bližine.

II

Plesal je zelo slabo, in ker se je tega zavedal, nikoli ni poprosil za ples drugega dekleta. Zato so bili zame večeri z glasbo in počasnim gibanjem brez ritma prava muka, ki sem jo prenašala zaradi ljudi okrog sebe. Ob očeh, ki so zamaknjeno strmele v oči, sem obujala spomine in se vpraševala, kedaj se bodo nehale svetiti. Ob stiskanju te-

lesa k telesu sem hote pozabljala, da sem ženska, in v pogledih, ki so me molče spremljali, sem iskala resnice o človeških željah in o svoji zunanosti. Včasih sem štela dekleta z belimi bluzami ali fante z metuljčki, potem sem spremljala premikanje nog in prisluškovala pogovorom. Vem, da sem tistega večera, ko me je Igor vprašal, če mu hočem biti žena, slišala tenak smeh, kakršnega opisujejo v knjigah in ga poznam le iz branja, da mi je Igor stopil na nogo in da sem hotela jokati. Potem mi je kupil malinovca in mi ponujal bonbone, bil je srečno nasmejan in ponavljal je neprestano: »Hm. Hm.« Morala sem mu odpuščati, ker je bilo v dvorani malo ljudi, ki so dajali in kupovali, da ne bi mislili pri tem nase in ker me je imel Igor rad. Med odmorom sva stala ob steni in čakala glasbe in dovolila sem mu pokaditi cigareto in ves čas, ko je kašljal, sem si govorila, da sem mu potrebna. Nato se mi je priklonil, kot bi me srečal prvič, in zaplesala sva in kot že večkrat trčila ob neznan par. Tedaj sem opazila deklico modrih in živih oči z napetimi ustnicami, ki me je gledala in me ni videla, kajti čutila sem, da sem zanjo kot stene in stoli, in vseč mi je bila ta neradovednost in nebojazen.

Odslej se je neprestano vrtela okrog naju z neko razbrzdano živahnostjo in s smehom. Nisem je mogla primerjati s samotarkami po kotih, ki so se prepogosto ogledovale v zrcalu. Bila je preveč mlada in sveža, s pravilnimi potezami in lepo oblikovanim obrazom. Vedela sem, da bi Igor ob njej odobravajoče pokimal, ker so mu ugajale svetlo-laske, krepke postave in žive oči. Toda pokazala sem mu jo šele, ko mi je v bližini dekleta, ki je dišalo po znoju, očital, da sem premalo nežna, in sem morala nekaj storiti.

»Ti je vseč?« sem vprašala.

»Ne vem.«

»Ne vem,« je rekel prehitro in preveč malomarno, da bi mu bila verjela.

»Jo poznaš?«

»Ne.«

Obrnil se je k meni in me objel krog pasu in vedela sem, da omahuje med njo in menoj.

»So stvari, ki jih ne moremo preprečiti,« sem dejala in odgovoril mi je z dolgim pogledom in kimanjem. Ker me je prvič v resnici razumel, sem čutila tudi jaz toploto, ki se je selila vanj.

Sedaj sva molčala, čeprav se je enkrat potrudil in pričel govoriti o Lipici in lipicancih. Oba sva podzavestno nekaj pričakovala, in če sem pomislila, česa čakam, je bila pred mano praznina in molk kot v Igorjevih dlaneh in prstih.

»Bojan pleše s tisto.« sem opazovala na glas.

Ta trenutek me je Bojan zagledal, izpustil z eno roko svojo plesalko in mi živahno pomahal. Nasmejala sem se mu in vodila Igorja nehote v tisto smer. Bila sem nemirna, ne da bi vedela zakaj.

Obstali smo sredi plesa.

»To je Beba,« je rekel Bojan in midva z Igorjem sva povedala svoji imeni. Nismo se rokovali in deklica me je presojojajoče motrila in bila sem ob njeni živahnosti pusto mirna in stara.

»Kaj če bi menjali plesalce?« je predlagala. Igor je z resnim obrazom stal ob strani in ves čas so se vanj zaletavali plesoči pari.

»Pa menjajva,« sem pristala in videla le, kako se je Bebina glava zazibala nekje ob Igorjevem ramenu.

»Se jeziš, da sem te odpeljal?« je vprašal Bojan. Bil je Igorjev sošolec in poznala sem ga že pred njim.

»Prija mi malo spremembe,« sem odvrnila in slišala njen glas: »Saj ne plešete slabo. Je to vaše dekcle?«

»Res?« se je čudil Bojan.

»Res. Zakaj bi ne bilo res?«

»Saj se imata vendar rada, ali ne?«

Hitela sva po dvorani in se oddaljevala od onih dveh, kjer se je dekletce smejalo in čebljalo kot vsa dekleta.

»Kaj ima to opraviti s spremembo? Tudi ti si danes z Bebo in ne s tisto od včeraj ali predvčerajšnjim. Zakaj?« Če bi me bil bolje razumel, kot se nisem sama prvi trenutek, bi me pogledoval začudeno in radovedno, tako pa je govoril:

»Beba je prijetno dekcle. Beba se zdi nekaterim lepa. Ženske je ne marajo. Nobenega fanta nima in vse ...«

Plesala je vzravnano z izbočenimi prsmi, ki so se rahlo dotikale plesalca in so se ob prevelikem izrezu na vratu morale videti.

»Zakaj ženske ne marajo Bebe?« sem poizvedovala.

»Ne vem. Gotovo so ljubosumne.«

»Dvomim. Ženske niso nikoli ljubosumne na ženske, toda strah jih je vsega, kar vidijo v drugih, in zato sovražijo in povzdigujejo same sebe.«

»Nikoli nisem mislil, da si tak filozof.«

Bila sem jezna. Bojanov mozolčasti in rdeči obraz je prepredla tista moška vzvišenost in nebistrovidnost, ki se nagonsko brani pred porazi. Bilo je prvič, da sem dala prednost ženski.

»Nikar ne imenuj tega filozofijo, če pove človek kaj več kot o vremenu in kinu. Veš, vsi moški se mi zdite ustvarjeni po preveč enakem kopitu.«

Smehljal se je, toda ustnici sta se slabo razmikali in vdolbinici ob vsaki strani sta trzali in oči so ostale hladne.

»Hodi Beba še v šolo?« sem vprašala zato, da bi ne plesala molče in ker sem se hotela otresti občutka, da nama ne vztrepetavajo prsti ob dotiku in da ne ljubiva gibanja in lahkote, ki prihaja z njim.

»Ne. Doma je in čaka na potni list, da gre k sorodnikom v Švico.«

»Nekaj mora delati.«

»Nikoli ji ni bilo do dela. Pa saj ji ni treba. Njen oče je ginekolog.«

»Ginekolog,« sem zamrmrala in počakala Igorja in Bebo, ki sta počasi prihajala z nasprotnega konca in si živo gledala v oči.

»Pila bi,« je vzdihnila Beba in si obliznila ustnice. Presenetila me je njih debelina in barva.

Igor me je vprašujoče pogledal in ta slabost mi je laskala in se mi upirala obenem.

»Pa pojdimo. Mene povabi Bojan, ali ne?« Prijela sem ga za komolec, ki je bil mehak in ohlapen. »Pridi, plačal boš.«

Stopil je za mano, in ko sem se nepričakovano ozrla, sem videla njegov obraz, ki je postajal svetlejši, in zdelo se mi je, da hoče reči: Kadarkoli srečam žensko z močnimi boki, vidim vse rdeče.

»Kaj bosta pili?« je vprašal Igor.

»Beba pije vino,« se je nasmehnil Bojan in izvlekel trideset dinarjev.

»Ni res. Vino mi ne prija.«

»Vino je dobra stvar. Jaz bi vino,« sem rekla.

»Vino je tu drago in slabo,« je ugovarjal Bojan.

»Da. Več stane kot trideset dinarjev.«

Čakala sem, da bo Igor karajoče zmajal z glavo. Nikoli ni prezrl slabosti moje vzgoje. Ker mu je bilo nenadoma vse to celo všeč, je radovednost v meni plahnela in prišlo je pričakovanje, podobno tistemu, ko sem kot otrok čakala božiča s prepričanjem, da mi kaj prinese.

»Vedno sem žejna. Pijem ali pa jem sadje,« je klepetala Beba.

»Tako?«

»Tako?« sem ponovila še jaz.

Deklica se je zmedla, prijela oba za roke in se zasmejala.

»Malo je takih ljudi kot sta vidva. Strašno sta mi všeč.«

»Zakaj le?« sem se čudila.

»Ne vem. Res ne vem.«

Ujela sem njene oči, ki so hitele k Igorju, in vprašujoče dvignila obrvi. Deklica je prikimala, kot bi me razumela in bi ji bilo nečesa žal.

»Pazi na Igorja. Vražje dekle je,« je menil Bojan.

»Ni se mi treba bati,« sem se posmehnila.

Naglo je pritrdila in Igor se je delal, kot bi ničesar ne slišal.

Domov sva se vračala pozno in se nisva držala za roki, nekaj mi je manjkalo in zgrozila sem se, kako je človek poln navad.

»Beba mi je obljubila obisk,« sem rekla. Ni bil presenečen in zjezilo me je, da se ni znal pretvarjati.

»Beba je prijetno dekle,« sem pristavila.

»Da, da,« je mirno priznal.

Nato sva molčala do mojih hišnih vrat, ko se je Igor vzravnal in šepetaje pričel:

»Že dolgo je od tega, ko sem te hotel vprašati, če bi postala nekoč moja žena. Glej, prijetno je, če veva za bodočnost.«

Odmaknila sem se njegovim rokam in nisem vedela, ali ga je strah mene ali samega sebe. S silo me je objel in premagovani smeh se je spremenil v meni v nekaj trpkega. Tako majhni so bili tisti večer njegovi prsti in dolgo me je gladil po laseh in ramenu in mislila sem, da sprejemam nekaj tujega in pomotoma. Takrat me je prvič resno vznemirilo, da bom dobila otroka.

III

Beba je pogosto prihajala k meni in ljudje so govorili, da imava prijateljico in soseda je opozorila mojo gospodinjo, da so prijateljice nevarna bitja. Če sva bili v moji svetli, hladni sobi, sva prisluškovali pogovorom v sosednji izbi ali si pripovedovali vsakdanjosti.

»Bo prišel danes Igor?« je vprašala Beba nekega dne.

»Ne vem. Zakaj?«

»Prijetno bi bilo.«

Njene oči so nemoteno strmele v tla in tako odkrito pričakovanje je prevevalo njen obraz, da se mi je zasmilila in sem pozabila nase.

»Kaj ti bo Igor. Toliko fantov imaš,« sem rekla. Nič nenavadnega ni bilo v mojem glasu, toda zdel se mi je tuj in tak, kot bi ga naenkrat napolnila strah in obžalovanje.

»Res. Skoraj ne vem več imen vseh tistih, ki sem jih poljubovala. Vedno me je gnala radovednost in želja po najlepšem. Smejala sem se takim zakonskim parom kot sta vidva. «

Debeli razpokani ustnici, ki si ju je večno oblizovala, sta drgetali.

»Molči,« sem rekla.

»Zakaj?«

»Sliši se, kot bi se grešnik izpovedoval svetniku. Saj nisi grešnik, prav običajno dvonožno bitje si.«

»Žal mi je. Za mnogo stvari mi je žal.«

»Nikar. Ljudem je žal le pred smrtjo in še takrat zato, ker se bojijo smrti. Tudi brezverci so zadnji trenutek v čudnih dvomih in počnejo nenavadne stvari.« Smeje sem ji pogledala v vročično svetle oči in slutila sem, da sem ji podobna. Tedaj sem vedela, da hočem biti tudi jaz kot večina bitij neka izjema in da se ne zadovoljujem le s svoj-skostjo.

»Beba, samo to mi povej, si imela vse tiste fante, ki si se polju-bovala z njimi, rada?«

»Da. Tako, kot imam tebe.«

»Še nikoli nisi bila zaljubljena?«

Nasmehnila se je, da je bilo videti njeno lice tanko in napeto, nato se je zazrla vame in vprašala z globokim glasom: »Kaj je to ljubezen? Kako je to, biti zaljubljen? Vse premalo in preveč zajema ta beseda. No, si bila zaljubljena ti?«

Prikimala sem in vedela, da lažem. Toda slutnja, da vidi v Igorju vse to, česar jaz nikoli nisem in ne bom, in spomin na njegove oči, ki so gladile Bebin obraz, je bil tako močan, da sem morala misliti nase.

Zaželela sem si, da bi nikoli več ne prišla in bi bila moja soba spet mirna in tiha.

Nosečnost me ni vznemirjala. Bila je kot dež, ki pač pada in mora prenehati. In ko mi je Igor rekel, da sem bleda in preveč suha v obraz, sem skomignila z rameni, češ, ne morem pomagati. O sebi mu nikoli nisem govorila, ker ga je dolgočasilo, in tako sem mu rekla le, naj mi posodi nekaj denarja.

»Kaj boš z njim?«

V resnici še nisem vedela kaj. Otrok, denar in ne biti mati je bilo tako povezano in podzavestno v meni, da sem ga pač zaprosila.

»Ne vem. Kupila bi si kaj.«

»Povej, kaj.«

»Presenečila bi te. Morda ...«

»Dobro. Dobro.«

Popustil je, kot bi se spomnil, kako mi je le obljubljal presenečenja.

»Ni mi ostalo več kot tisoč dinarjev. Koliko potrebuješ?«

»Povedala bom prvega. Samo računaj s tem.«

Kdaj mu bom vrnila, ni vprašal, ker je vedel tako dobro kot jaz, da se to ne bo nikoli zgodilo.

»Srečal sem Bebo!«

»Res?«

Oba sva molčala, on, kot bi izpolnil dolžnost, in jaz, kot bi še kaj pričakovala.

»Je kaj novega? Že teden dni je ni bilo pri meni.«

»Gledališko vstopnico ima zate.«

»Res?«

Šele sedaj, ko mi je rekel o vstopnici in ko sem čutila, da upa, da mu jo bom prepustila, sem se zavedla želje, ki je bila v meni ves čas s tistim novim, želje, da bi bil z mano dober in nežen, tako kot sem videla fante na klopcah in na ulici.

»Ves dan sem študirala. Ni mi do gledališča.«

Zagrnila sem zaveso in slišala njegovo dihanje.

»Tudi meni ni do gledališča, toda na cedilu je ne smeva pustiti.«

Počasi sem obrnila obraz k njemu. Moje čelo je postalo znojno, noge težke in rekla sem z navadnim, mirnim glasom:

»Jaz sem utrujena in ti moraš jutri zgodaj vstati. Beba pa ima mnogo znancev in prijateljev. Zelo mlada je in dobra in bo to razumela.«

Razgrnil je po mizi svoje delo, jaz pa sem legla na posteljo in dremala in bila sem sama in prvič me je bilo strah te samote. Sedaj mi je bil otrok, ki je nezavedno vplival tudi na moje misli, odveč in odvraten.

»Kaj, če bi dobila otroka,« sem vprašala mimogrede.

»Morala bi se takoj poročiti. Toda, zakaj zopet sanjaš.«

Z zavestjo, da je Igor dober in sem jaz dobra le zase, sem zaspala in ga nisem slišala oditi.

Naslednjega dne sem potrkala na gospodinjina vrata. Sedela je v starem, oguljenem naslanjaču z navitimi lasmi in poslušala radio. Videti je bila preveč živa in smešna, da bi sodila v to mrtvo okolje.

»Rabiš kaj?« Odkar sem poznala Igorja in je bil skoraj vsak dan pri meni, me je tikala.

»Da.«

»Kaj?«

Pogledala sem ji v bistroumne, stisnjene oči.

»Otroka bom dobila.«

»In?«

Obraz se ji je napel od pričakovanja in razprla je ustnici, kot bi hotela karati sebe in mene.

»Nočem ga.«

»Aaaa?« Čez čas: »Imaš denar?«

»Da.«

»Igorjev?«

»Da.«

»Dobro. Čez teden boš zopet deklica.«

Hotela sem jo vprašati, kolikokrat je bila v podobnem položaju.

»Poznam zdravnika. Nič ne bo bolelo. Igor kaj ve?«

»Ne.«

»Boš povedala?«

»Ne.«

»Pametno dekle.«

Oklenila se je moje roke, kot bi me hotela potolažiti, in nasmehnili sva se druga drugi, ko sva se srečali z očmi.

»Zakaj ga pravzaprav ne maraš?«

»Koga? Igorja?«

»Ne. Otroka.«

»Ne vem. Še nikoli nisem mislila na otroka. Premlada sem še. Povejte, kaj je boljše, da imam otroka, ki ga ne bom imela s čim živeti in bo ubogo krmežljivo bitje in nič več, ali da se ne rodi?«

»Moški kot je Igor, bi se odločili za prvo. Me ženske za drugo. Pazi. Če zve, kaj si storila, te bo zapustil.«

»Pa naj.«

Hihitala se je. V mislih sem zagledala Igorjeve prestrašene oči in obraz in veselila sem se tega, kar bom storila.

»Si povedala tisti Bebi?«

»Ne.«

»Poznam jo in ni mi všeč. To je ženska, rojena samo za cesto. Vse moške bi rada imela in nič otrok.«

»Potem smo danes vse rojene samo za cesto.«

Hudomušno sem ji gledala v namršeni obraz, ko je jezno zamahnila z roko in mi pokazala vrata.

»Mladina je danes preveč pametna.«

»Oh, nikar gospa. Tudi vi še niste stari.«

Vzravнала se je in se pogladila po prsih.

»Morda imaš prav.«

Bilo je prvič, da nisem slišala ugovarjati na podobne hvale s sramežljivo veselostjo. Pozabila sem na svojo nosečnost in videla, da je preteklost in bodočnost, in vedno je tako, bolj svetla od katerega koli trenutka v sedanjosti.

IV

Lčžala sem tri dni in ves čas je bil pri meni Igor in urejeval svojo zbirko metuljev. Pravkar je pričel nositi očala in tako si jih je ves dan snemal in natikal, se praskal za ušesi in gledal v ogledalu rdečo liso na nosu. Posmehovala sem se njegovi naivnosti, ker mi je verjel, da sem prehlajena, čeprav nisem ne smrkala in ne kašljala. Zadnjega dne

moje boleznì se je soba spremenila v pravcato razstavišèe in povsod je že zmanjkalo prostora, tako da je prišla na vrsto tudi moja postelja.

»Vse ti bom pri obraèanju pometala na tla,« sem ugovarjala.

»Pa se ne obraèaj. Miruj, sicer temperatura tako ne bo padla.«

»Smešno. Leži ti ves dan in ne premakni niti prsta!«

»Jaz bi to z lahkoto zmogel. Ti si pa ženska in še velik egoist. Samo poglej, niti metuljev mi ne pustiš.«

»Pustim ti metulje, pustim ti tvoje misli, pustim ti svojo sobo in samo sebe. Kaj hoèeš še več?« Nevoljno sem gubanèila èelo, on pa je stisnil ustnici in zašepetal:

»Tako! Zdaj mi vse to oèitaš.«

Sedla sem in onemoglo povabila roke. Bila sem tako navelièana in željna samote, prave telesne samote, da sem se komaj obvladovala.

»Saj veš, da ni tako. Bolna sem in razdražljiva.«

»Res. Oprosti. Vèasih se mi za hip zazdi, da si bolj zdrava od mene. Ne vem, zakaj.«

Poljubil me je na èelo in na roke, kot bi bil s tem za veèno odpravljen vsak nesporazum in se znova lotil metuljev.

Tedaj je nekdo pozvonil in slišala sem, kako je izgovoril moje ime. Igor je prenehal z delom in radovedno sva se zazrla drug v drugega.

»Beba,« je skoraj vzkliknil.

»Kaj je z Bebo?« Že več dni je ni bilo na spregled in tudi Igor je ni sreèal, kar sem spoznala zdaj po njegovem glasu.

»Ni Beba,« je rekla gospa Mimi pri vratih. »Samo poslala je po vaju. Bolna je. Zelo. Bojijo se, da, da...«

»Kaj?« je hitel Igor.

»Da bi umrla?« sem vprašala.

»Morda. Da.«

Spomnila sem se, kako mi je rekla, da ji je marsièesa žal in zagledala sem njen obraz z majhnimi gubicami ob oèeh, z izrazito vdolbinico v licih in z lasmi, ki so bili nenavadno svetli. Tudi tega sem se spomnila, da sem se veèno vpraševala ob njenih ustnicah, kako neki tako hrapave drsijo po moškem licu in mi je oèital Igor pokvarjenost.

Vstala sem.

»Hoèeš k njej brez mene?«

Vznemiril se je in pobledele. Da ne bi videla, kako majhen in ne-bogljjen bo ob meni, sem se obrnila k oknu z občutkom, da je še vendarle mož.

»Zakaj... sam?«

»Ker sem bolna in me bo treba podpirati.«

Vzdihnil je.

»Ne, ne. Pojdiva oba. Peljal te bom. Lahko bo, boš videla.«

Šla sva ves čas molče in nisem ga hotela gledati in upirala se mi je njegova prevelika skrb in vljudnost.

Odprla nama je postarana gospa in vstopila sva v dolgo predsobo, ovešeno s slikami in prekrito s preprogami. Nekaj prisiljeno toplega je bilo v vseh teh stvareh kot v neznankinem zgubanem obrazu. Domislila sem se starih, bleščečih krinolin, ki so bile prepojene s prahom in znojem in zaslišala živahno moderno skladbo, ki naju je spremljala do Bebine sobe in nato utihnila, kot bi se bala norčevati se iz človeka iz oči v oči. Pritekel je fantek, morda sedmih let, in se ustavil pred mano z iztegnjeno roko.

»Ubil te bom. Potem boš umrla.«

Gospa ga je nalahno odrinila.

»Pridite.«

Že skozi priprta vrata sem zagledala Bebo in pomahala sem ji, kot bi se nič ne zgodilo. Igor se je nasmehnil in njegove oči so postale mehke in tople in poiskal je mojo roko in mi nevede stiskal prste.

»Moški so reve,« sem si rekla, »in najhuje, da so reve ob nepravem času.«

Bebini ustnici sta se mi zdeli preveč živi in željni počitka. Vlažila si jih je z mokro rutico in naju gledala, kot bi si hotela zapomniti vsako kretnjo. Nekaj žalostnega je bilo v tem, in ker sem se bala, da se raznežim, sem se pričela smehljati, in to z občutkom, da ni na svetu nič smešnega in se smejemo le tistemu, kar sami osmešimo.

»Dolgčas mi je. Upala sem, da bosta prišla sama,« je potožila.

»Nisva vedela. Oprosti.«

Želela sem ji še kaj reči, toda razdalja med nama, ki sta jo vezala le najbolj zunanji smeh in prijetnost, se je kljub boleznim in Igorjevimi krčevitim stiskom večala in končno sem stala tam čisto prazna, z utrujenimi nogami. Na bolničinem obrazu sem videla, da je nekdo prišel, in obrnila sem se. Zagledala sem gospoda koščenih lic in izbuljenih oči. Trenutek sem se zmedla in tudi on je trznil z glavo, nato sem se mirno zazrla vanj. Spoznala sem v njem zdravnika, h kateremu me je pred dnevi spremila gospodinja Mimi in ki se je z ljubeznivim smehljajem polastil mojega otroka. Plačala sem mu in bilo mi je strašno žal denarja in zahvalila sem se in še vedno se je le smehljajal in razumevajoče kimal.

»S takimi ljudmi se je družila moja hči,« sta sedaj nemo govorili njegovi ustnici.

»Takega očeta ima moja prijateljica.« so se posmehovale moje mirne oči.

»To je moja služba, poklic,« so se opravičevale roke in silile za hrbet.

»To je tvoja usoda,« sem smehljaje kazala na Bebo.

»Je Beba v resnici zelo bolna?« sem naposled vprašala.

»Da. V resnici. Sladkorna bolezen.«

»Hotela sem vaju povabiti k nam, da bi skupaj silvestrovali,« je obžalovala Beba. »Sedaj ne bo nič.« Obrvi sta ji vzdrhteli in prestrašila sem se, da bo zajokala.

»Ozdravela boš,« je tolažil Igor.

»Seveda,« sem prikimala.

Stali smo povečini molče in jaz ves čas z občutkom, da bi molila za gospoda za sabo, če bi verjela v boga.

»Jutri prideva spet,« sem dejala in pomolila Bebi roko.

Nasmehnila se je in odšla sva s tem neznatnim nasmeškom.

»Rad te imam,« je rekel Igor na cesti.

»Kako? Zakaj? Ravno zdaj?«

»Ob Bebi se ne morem jokati. Premalo hudo mi je.«

In ker je bilo to zopet eno izmed njegovih neštetihi dobrih in smešnih mnenj, sem se prvič po dolgem času z veseljem oprijela njegovega komolca in bila sva zopet sama.